

Zpráva o aktuální situaci v Reformě péče o duševní zdraví v Praze k říjnu 2020

Centra duševního zdraví a sociální terénní týmy duševního zdraví pro osoby s SMI

Aktuální stav k říjnu 2020:

Aktuálně jsou 3 centra duševního zdraví v „ostrém režimu“: CDZ pro Prahu 9 a 18, CDZ pro Prahu 8 a CDZ Eset pro části Prahy 10, 11 a 15. Dvě CDZ - CDZ pro Prahu 6 a CDZ Podskalí pro Prahu 1, 2 a část Prahy 10, běží v pilotním projektu MZ. Těchto 5 CDZ pokrývá spádovou oblast přes 500 tis. obyvatel. Dále v Praze působí 7 sociálních terénních týmů (týmy duševního zdraví, dále TDZ) – aktuálně pokrývají také spádovou oblast přes 500 tis. obyvatel Prahy. Čtyři z těchto sedmi TDZ (pro Prahu 3, pro Prahu 4, pro Prahu 12 a pro Prahu 13) vznikly v průběhu roku 2020 a postupně si budují dostatečnou kapacitu a kompetence.

Plán budování CDZ a TDZ:

Do konce roku 2021 by měla být pokryta celá Praha celkem buď CDZ nebo alespoň TDZ - byť někde zpočátku malými týmy (cca 4 úvazky). Do roku 2030 předpokládáme doplnění sociálních částí týmů na plnou (max.) úroveň (až 9 úvazků dle Standardu).

Posilování kapacit terénních sociálních služeb (CDZ a TDZ) je vyjednáváno s MHMP, bylo projednáno i s MPSV. Navýšení kapacit pro rok 2021 o cca 21 úvazků sociálních pracovníků či pracovníků v sociálních službách (cca 16 mil. Kč) je aktuálně ve schvalovacím procesu na MHMP. Navýšení schválila Komise HMP pro plánování a financování a musí jej schválit Rada a Zastupitelstvo HMP.

Probíhá domlouvání s VZP o rozšiřování CDZ a jejich nasmlouvání. Postupně všechny týmy chtějí vstřebat zdravotníky, reálně ale plánují postupně, vzhledem k obtížnosti je sehnat a v Praze je zaplatit. Předpoklad navyšování zdravotní části CDZ je plánovaný a z tohoto důvodu pozvolný.

Podrobný plán budování CDZ:

- V roce 2021 by mělo vzniknout nové CDZ na Praze 3.
- V roce 2022 CDZ pro Prahu 4 a CDZ pro Prahu 13 a 17.
- V roce 2023 CDZ pro Prahu 5 a 7 a CDZ pro Prahu 14, 19 a 20.
- Zbývající 3 CDZ v Praze by měla vzniknout do roku 2025.

Podpora bydlení pro osoby s SMI

Aktuální stav v říjnu 2020:

Celková kapacita v chráněných bydleních vymezených pro lidi se závažným duševním onemocněním je 113 lůžek. Z toho však 14 lůžek provozuje DZR Svojšice a jsou dislokovány mimo území Prahy. K tomu lze připočítat 15 lůžek pobytové formy sociální rehabilitace. Celkem tedy 114 lůžek v Praze.

Podporu bydlení dále poskytují terénní sociální týmy, a to v bytech klientů, v běžných pronájmech, v sociálních bytech MHMP či MČ. I přes intenzivní spolupráci a tlak na MHMP (a schválenou kvotu 15% bytů pro „Reformu“) se za rok 2019 a 2020 podařilo získat pro osoby s SMI pouze cca 20 - 30 těchto sociálních bytů. Poskytovatelé komunitních služeb se proto snaží hledat byty na běžném komerčním trhu. Zároveň se připravuje zřízení městské nájemní agentury, jež by zprostředkovávala lidem z preferovaných cílových skupin byty soukromých pronajímatelů (výměnou za garance ze strany HMP, resp. chystaného Sociálního nadačního fondu HMP).

Plán posilování kapacit bydlení:

Aktuálně se plán opírá především o hledání kapacit bydlení v běžných bytech, příp. sociálních bytech, od MHMP či MČ i běžných komerčních nájmu. V těchto bytech pak poskytovat individualizovanou podporu s různou mírou intenzity. Postupně pak upravovat podmínky ve stávajících službách chráněného bydlení tak, aby zde mohla být poskytnuta podpora i lidem s těžší mírou postižení, tedy intenzivní i 24/7 podporu. Do roku 2030 plánujeme posílit kapacitu chráněného bydlení o cca 45 lůžek.

Navýšení kapacit pro rok 2021 o 10 lůžek v CHB (cca 4 mil. Kč) je aktuálně ve schvalovacím procesu na MHMP. Navýšení schválila Komise HMP pro plánování a financování a musí jej schválit Rada a Zastupitelstvo HMP.

Další služby pro osoby s SMI:

Denní programy a služby podporující zaměstnávání

Dochází průběžně k navyšování kapacit denních programů a programů, zaměřených na podporu pracovních kompetencí a schopnosti získat pracovní uplatnění. V rámci CDZ a TDZ je zakomponován pracovník specializovaný na IPS.

V rámci spolupráce s bezdomoveckými službami se posiluje podpora lidí s duševním onemocněním přímo v těchto službách. Vznikne nový malý tým, včetně malého úvazku psychiatra a adiktologa, zaměřený na práci s duálními diagnózami.

V souladu s přípravou širšího projektu pro vytvoření systému krizové pomoci bude v roce 2021 posílen i stávající Tým krizové pomoci pod Fokusem Praha a uvažuje se o vytvoření malého týmu pod příspěvkovou organizací Hl.m.Prahy.

Navýšení kapacit pro výše uvedené služby pro rok 2021 o cca 12 úvazků (téměř 6 mil. Kč) je aktuálně ve schvalovacím procesu na MHMP. Navýšení schválila Komise HMP pro plánování a financování a musí jej schválit Rada a Zastupitelstvo HMP.

Služby pro další cílové skupiny v oblasti péče o duševní zdraví:

V rámci projektu Nové služby jsou v Praze realizovány nebo budou od roku 2021 následující pilotní projekty:

- **Multidisciplinární tým duševního zdraví pro děti a adolescenty** (dále jen MTDZ-P) – dětské CDZ
Za zdravotní část MAMADŮ, s.r.o., za sociální část Dům tří přání z.ú. Tým zahájil pilotní provoz 1. října 2020 v Praze 4.
- **Multidisciplinární tým duševního zdraví pro seniory** (dále jen MTDZ-S) – CDZ pro gerontopacienty
Projekt bude realizovat od 1.1.2021 PN Bohnice (zdravotní i sociální část)
- **Forenzní multidisciplinární tým duševního zdraví pro pacienty s nařízeným ochranným léčením** (dále jen FMT) CDZ pro pacienty s nařízeným OL
PN Bohnice za zdravotní část a Green Doors, z.ú. za sociální část plánované zahájení od 1.1.2021.

Kapacity pro uvedené sociální služby v rámci pilotních projektů MZ pro rok 2021 byly na dobu trvání projektu zahrnuty do Krajské sítě sociálních služeb. Celkem se jedná téměř o 10 úvazků přímé péče. Aktuálně probíhá schvalování, schválila to Komise HMP pro plánování a financování a musí to schválit Rada a Zastupitelstvo HMP.

V rámci projektu Nových služeb byly dále schváleny pilotní projekty **ambulancí s rozšířenou psychiatrickou péčí** včetně zaměření na adiktologické pacienty.

V současné době se připravuje **Koncepce a strategie protidrogové politiky na území Hl.m.Prahy pro období 2021 - 2027**. Tato strategie se bude opírat o následující trendy a principy:

- Rozvoj multidisciplinárních týmů
- Poskytování péče v přirozeném prostředí klientů, propojování s komunitními službami
- Z důvodu stárnutí populace adiktologických klientů je nutné zajištění komplexní péče (zdravotní somatická, psychiatrická, sociální)
- Zvýšení dostupnosti somatické péče o klienty
- Zvýšení kapacit substitučních programů
- Rozvoj a zajištění chráněného bydlení a ubytování pro klienty - zvyšující se podíl osob bez domova

- Celkový rozvoj sítě služeb a zvýšení kapacit jednotlivých programů
- Rozvoj detoxifikačních programů a jejich provázanost s další péčí
- Zvýšení počtu klientů s duální diagnózou – zajištění komplexní péče (zdravotní somatická, psychiatrická, sociální)
- Ucelený systém péče o děti a mladistvé
- Zavádění nových trendů v principech harm reduction

V průběhu roku 2021 **bude připravován a schválen Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb pro Hl.m.Prahu pro 2022 - 2024**, na základě tohoto plánu pak budou financovány sociální služby. V roce 2021 bude probíhat vyjednávání, aby plány na potřebné posilování kapacit služeb v rámci péče o duševní zdraví, týkající se osob se závažným duševním onemocněním, stejně tak však dětí a seniorů a osob se závislostí byly do SPRSS promítnuty.

Ve vyjednávání může pomoci i **Memorandum o spolupráci mezi hl.m. Prahou a Ministerstvem zdravotnictví** v oblasti realizace reformy psychiatrické péče, které bylo schváleno a podepsáno v červnu 2020.

Pracovní skupina pro lidi s kognitivním deficitem (pro Prahu a Středočeský kraj) - Aktuálně se pracuje na SWOT analýze a doporučení pro krajský plán.

Pracovní skupina pro děti s potřebou podpory v duševním zdraví (pro Prahu a Středočeský kraj) - Aktuálně se pracuje na SWOT analýze a doporučení pro krajský plán. Propojení na MHMP při tvorbě kapacit pro osoby s PAS+, spolupráce s DPN Opařany a PNB.

Pracovní skupina pro akutní péči – pozastaveno setkávání během covid.

Pracovní skupina pro tvorbu systému krizové pomoci – proběhlo mapování problematiky a příprava záměru projektu pro rok 2021, propojení na nově vytvářený tým pod MHMP

Pracovní skupina pro zaměstnávání – probíhá příprava koncepce a doporučení pro Krajský plán

Pracovní skupina pro bydlení – probíhá komunikace s MHMP ohledně sociálních bytů

Pracovní skupina pro osoby s mentálním postižením (pro Prahu a Středočeský kraj) – nastavování spolupráce PN a sociálních služeb s cílem propuštění dlouhodobě hospitalizovaných. MHMP spouští projekt služby pro osoby s PAS+.

Recovery house – připravuje se pilotní projekt (Fokus Praha + Bona o.p.s.), vzdělávání a konzultace se zahraničními experty

Destigmatizace

- Ustavena iniciativa **Praha duševní** (12 organizací pořádající destigmatizační a edukační programy), proběhlo jednání na MHMP
- Proběhla řada destigmatizačních aktivit (byť částečně v omezeném režimu), Happening a Konference 30 let komunitních služeb, zelená stuha pro duševní zdraví, Týdny pro duševní zdraví, ad.

Kvalita – zpracování všech oblastí kvality spolu s doporučením pro nápravu pro Transformační plán PNB, připravují se metodické materiály pro snižování restriktivních a režimových opatření a plánování.

Transformace PNB – připravuje se další verze transformačního plánu PNB. Spolupráce PNB a komunitních služeb probíhá (v době covidu s určitým omezením vyplývajícím z karanténních opatření).

Zpracovává se analýza **bezdomovectví v Praze** jako podklad pro tvorbu nové Konceptce péče pro lidi bez domova. V rámci humanitárních opatření během covidu byla navázána spolupráce bezdomoveckých služeb s CDZ / TDZ a adiktologickými službami.

Krajský akční plán – zpracováno vyhodnocení jako podklad pro aktualizaci plánu.

Zpracoval Pavel Novák 26.10.2020